Fabl: Özellikleri, Fabl Planı ve Temsilcileri

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **a) fabl b) kişileştirme c) öğüt (ders)**
Fabl planı: serim – düğüm – çözüm – öğüt.

2. **D – Y – D – D**
Fablın asıl amacı ders ve öğüt vermektir.

3. **D) Olayların geçtiği yer ve zaman ayrıntılı ve gerçekçi biçimde verilir.**
Fabllarda yer ve zaman belirsizdir; olay evrensel bir ders vermek için kurgulanır.

4. **a–2 b–4 c–1 d–3**
Fabl planı, olay örgüsünün ardından dersin açıkça verildiği bölümle tamamlanır.

5. **B) Tilki**
Fabllarda tilki çoğunlukla kurnaz insan tipini temsil eder.

6. **a–3 b–4 c–2 d–1**
Kelile ve Dimne Hint kaynaklı bir fabl kitabıdır.

7. **E) Şinasi**
Şinasi, Batı'dan şiir ve fabl çevirileriyle Tanzimat edebiyatının öncülerindendir.

8. **A) Didaktik**
Fabl öğretici, yani didaktik bir türdür.

9. **Karınca: çalışkan, geleceğini düşünen, tedbirli insan. Ağustos böceği: anı yaşayan, geleceği düşünmeyen, tedbirsiz insan.**
Fabllarda hayvanlar belirli insan tiplerini simgeler.

10. **C) Asıl amacın ders ve öğüt vermek olması**
Masal da kurmacadır ve kahramanları vardır; fablı ayıran, öğüdü merkeze almasıdır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **D) IV**
Son cümle, olaydan çıkarılan dersi doğrudan verir.

12 **Serim: I Düğüm: II Çözüm: III (Öğüt: IV)**
Serimde kişiler ve durum tanıtılır, düğümde sorun ortaya çıkar, çözümde sorun sonuçlanır.

13 **A) Her parlayan altın değildir.**
Fabl, göze parlak görüneni değil gerçek ihtiyacı değerli bulmayı öğütler.

14 **E) Olay olağanüstü varlıklar arasında geçer ve amaç eğlendirmektir.**
Kaplumbağa ve kuş olağanüstü varlık değildir; fablın amacı öğüt vermektir.

15 **D – Y – D – D**
Metinde yer ve zaman belirsizdir; ders (görünene bakıp yargılamamak) sezdirilir.

16 **B) Başkalarının emeğini yalnızca görünene bakarak küçümsememek gerekir.**
Arı, karıncanın yalnızca kolay görünen tarafı gördüğünü, emeğini görmediğini söyler.

17 **C) Eserlerini hece ölçüsüyle ve çoğunlukla Türkçe yazmıştır.**
Mevlânâ eserlerini çoğunlukla Farsça ve aruzla yazmıştır.

18 **E) Her şeyi bilen (ilahi) bakış açısı**
Fabl anlatıcısı kahramanların düşüncelerini de bilir ve sonunda dersi kendisi verir.

19 **C) Evrensel bir ahlaki dersi kişileştirilmiş varlıklar aracılığıyla vermesi**
Destan bir milletin kahramanlık hikâyesini anlatır; fabl ise kişileştirilmiş varlıklarla evrensel bir ders verir.

20 **Örnek: Kaplumbağa (yavaş ama kararlı) ve tavşan (hızlı ama sabırsız). Öğüt: "Acele eden yolda kalır, sabırla yürüyen menzile varır."**
Seçilen hayvanların özellikleri temayla ilişkilendirilmelidir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **A) Kahramanlar eşyalardan seçilmiş; kibrin yersizliği ve birbirini tamamlamanın önemi anlatılmıştır.**
Eşyalar kişileştirilmiştir; sürahinin sonunda vardığı anlayış fablın dersidir.

22 **B) Fabllar, hayvanlar aracılığıyla insanın kendi kusurlarını görmesini sağlar.**
"Maske" benzetmesiyle hayvanların insan tiplerini temsil ettiği ve okurun kendini görmesi vurgulanır.

23 **C) III**
Masalda öğüt bulunabilir ama asıl amaç eğlendirmektir; öğüdü merkeze alan tür fabldır.

24 **D) Olaydan çıkarılan dersi doğrudan okura aktarmak**
Cümle hem çözümü tamamlar hem de öğüt bölümü işlevi görür.

25 **E) "Susuzluktan bitkin düşen karga, testinin dibindeki suya taş taşıyıp suyu yükseltti ve kanmış olarak uçtu. Akıl, gücün yetmediği yerde yol bulur."**

Kişileştirilmiş bir hayvan ve sonunda açıkça verilen ders fabl özelliğidir; diğerleri masal, anı/gerçekçi anlatı, günlük ve destan örneğidir.

26 **Örnek: Fabların verdiği dersler (çalışkanlık, dürüstlük, adalet, kibirden kaçınma) evrenseldir. Hayvan kahramanlar her kültürde kolayca anlaşılır; kısa ve akılda kalıcı olduklarından kuşaktan kuşağa aktarılabilir.**

Evrensel değerler ve kolay aktarılabilirlik vurgulanmalıdır.

27 **A) Kendi sahip olduklarının değerini bilmeden başkasının özelliklerine özenme**

Kaplumbağa uçmak ister; kuş ona sırtındaki evin, yani sahip olduğu nimetin değerini hatırlatır.

28 **B) Olayın geçtiği tarihi ve şehri gerçek bilgilerle belirtmek**

Fablda zaman ve mekân belirsizdir; gerçek tarih ve şehir vermek fablın evrenselliğine aykırıdır.

29 **D) Akıl ve iş birliği, kaba güce üstün gelebilir.**

Arıların birlikte düşünüp buldukları çözüm, ayının gücünü etkisiz bırakmıştır.

30 **Örnek: Bir tarla kenarında yaşayan serçeler her biri kendi başına yiyecek ararlardı. Bir gün tarlaya gelen şahin, serçeleri tek tek kovalamaya başladı. Serçeler bir araya gelip hep birlikte bağırarak şahinin üzerine uçunca şahin şaşırıp kaçtı. O günden sonra serçeler hep birlikte dolaştı; çünkü birlikten kuvvet doğar.**

Kişileştirme, fabl planı ve öğüdün tutarlılığı değerlendirilir.